

STORTINGET

Innst. 124 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra Stortingets presidentskap

Innstilling fra Stortingets presidentskap om delegering av myndighet etter sivilombudsloven og lov om Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret mv.

Til Stortinget

1. Innledning

I denne innstillingen fremmer Stortingets presidentskap forslag om at myndighet etter lov om Stortingets ombud for kontroll med forvaltningen (sivilombudsloven) og lov om Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret delegeres til Stortingets presidentskap.

Det foreslås at Stortingets presidentskap delegeres myndighet etter sivilombudsloven § 34 første ledd første og annet punktum til å fastsette lønn for sivilombudet og dennes vikar samt myndighet etter § 34 tredje ledd til å samtykke i at ombudet kan ha annen stilling eller verv i offentlig eller privat virksomhet.

Det foreslås videre at Stortingets presidentskap delegeres myndighet etter lov om Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret § 9 til å fastsette lønn for forsvarsombudet og godtgjørelse for nemndsmedlemmene samt myndighet etter § 11 tredje ledd annet punktum til å revidere personalreglementet og § 11 femte ledd annet punktum til å behandle klager i saker om ordensstraff, oppsigelse, suspensjon eller avskjed.

I innstillingen foreslås det i tillegg oppretting av en inkurie i retningslinjer for bruk av tilskudd til stortingsgruppene, slik at det fremgår at regnskapsrapporten utarbeides i henhold til regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk.

Beriktiget

1.1 Delegering av myndighet etter sivilombudsloven og lov om Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret

BAKGRUNN

Det ble i 2021 vedtatt nye lover for sivilombudet og Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret. Lov 18. juni 2021 nr. 121 om Stortingets ombud for kontroll med forvaltningen (sivilombudsloven) trådte i kraft 1. juli 2021, jf. Innst. 409 L (2020–2021) fra kontroll- og konstitusjonskomiteen og kapittel 10 i Dokument 21 (2020–2021) fra utvalget til å utrede Stortingets kontrollfunksjon. Denne erstattet tidligere lov 22. juni 1962 nr. 8 om Stortingets ombudsmann for forvaltningen (sivilombudsmannsloven).

Lov 18. juni 2021 nr. 115 om Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret trådte i kraft 1. oktober 2021, jf. Innst. 506 L (2020–2021) fra utenriks- og forsvarskomiteen og kapittel 11 i Dokument 21 (2020–2021) fra utvalget til å utrede Stortingets kontrollfunksjon. Denne erstattet tidligere instruks for Forsvarets ombudsmannsnemnd av 21. april 1952.

Det er i de nye lovene og deres forarbeider forutsatt at Stortingets myndighet etter utvalgte bestemmelser kan delegeres til Stortingets presidentskap.

1.2 Delegering av myndighet etter sivilombudsloven

SIVILOMBUDETS LØNN OG GODTGJØRELSE TIL VIKAR

Sivilombudsloven § 34 første ledd første og annet punktum lyder:

«Sivilombudets lønn fastsettes av Stortinget eller den det gir fullmakt. Det samme gjelder godtgjørelse til vikar som oppnevnes etter § 32 første ledd.»

Ordlyden «eller den det gir fullmakt» forutsetter at Stortingets kompetanse kan delegeres, og etter den tidligere sivilombudsmannsloven var kompetansen til å fastsette ombudets lønn delegert til Stortingets presidentskap, jf. Innst. S. nr. 65 (2001–2002) fra valgkomiteen om valg av Stortingets ombudsman for forvaltningen og Innst. O nr. 78 (2001–2002) fra kontroll- og konsultasjonskomiteen.

Når det gjelder Riksrevisjonens kollegium, EOS-utvalgets medlemmer og direktør og styremedlemmer for Norges institusjon for menneskerettigheter, følger det til sammenligning av henholdsvis riksrevisjonsloven § 6, EOS-kontrollloven § 3 og instruks om Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter §§ 2 og 3 at kompetanse til å fastsette lønn og godtgjørelse er lagt til Stortingets presidentskap.

Presidentskapet mener det er ønskelig at det gjelder likeartede ordninger for Stortingets eksterne organer, og foreslår derfor at også myndigheten til å fastsette sivilombudets lønn etter den nye sivilombudsloven legges til Stortingets presidentskap. Tilsvarende gjelder godtgjørelse for eventuell vikar som oppnevnes.

SAMTYKKE TIL BISTILLING ELLER BIERVERV

Sivilombudsloven § 34 tredje ledd lyder:

«Ombudet må ikke uten samtykke fra Stortinget eller den det gir fullmakt, ha annen stilling eller noe verv i offentlig eller privat virksomhet.»

Etter den tidligere sivilombudsmannsloven var presidentskapet delegert fullmakt til å treffe slik avgjørelse, jf. Innst. S. nr. 57 (1962–63) og St.tid. 1962 s. 1658. Presidentskapet foreslår på denne bakgrunn at myndigheten til å gi slik fullmakt delegeres til Stortingets presidentskap.

1.3 Delegering av myndighet etter lov om Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret

LØNN TIL FORSVARSOMBUDET OG GODTGJØRELSE TIL NEMNDSMEDLEMMENE

Lov om Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret § 9 lyder:

«Forsvarsombudet utgjør full stilling. Lønn til forsvarsombudet og godtgjørelse for nemndsmedlemmene fastsettes av Stortinget.»

I merknadene til § 9 i Dokument 21 (2020–2021) pkt. 11.15 vises det til at fastsettelse av lønn og godtgjørelse er oppgaver som normalt vil bli delegert til Stortingets presidentskap eller Stortingets administrasjon. Presidentskapet legger derfor til grunn at loven må tolkes slik at det er adgang til delegering av myndigheten. Myndigheten til å fastsette forsvarsombudets lønn har dessuten inntil nå ligget i presidentskapet. I den nå opphevede instruks for ombudsmannsnemnda for Forsvaret het det i § 1: «Ombuds mannen er årslønnet. Lønnen fastsettes av Stortingets presidentskap. De øvrige medlemmer tilkommer godtgjørelse etter komitéregulativet». Komitéregulativet er siden erstattet av statens satter for utvalgsgodtgjørelse, og dette har vært benyttet for utbetaling av godtgjørelse til nemndsmedlemmene.

Presidentskapet viser til omtale av sivilombudsloven § 9 ovenfor om at det er ønskelig med likeartede ordninger for de eksterne organer for Stortinget, og foreslår på denne bakgrunn at myndigheten til å fastsette lønn og godtgjørelse delegeres til Stortingets presidentskap.

REVISJON AV PERSONALREGLEMENT

Lov om Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret § 11 tredje ledd lyder:

«Personalreglementet fastsettes av nemnda. Stortinget kan revidere personalreglementet.»

Det er i merknadene til § 11 annet ledd i Dokument 21 (2020–2021) pkt. 11.15 forutsatt at Stortinget har mulighet til å delegere denne typen oppgaver til Stortingets presidentskap. Presidentskapet vil videre vise til at i tilsvarende bestemmelse i sivilombudsloven § 29 annet ledd er myndigheten til å revidere personalreglementet lagt direkte til Stortingets presidentskap. Presidentskapet mener at det ikke foreligger hensyn som tilsier at det skal velges ulike løsninger for de to ombudsordningene, og foreslår på denne bakgrunn at myndigheten til å revidere personalreglementet delegeres til Stortingets presidentskap.

BEHANDLING AV KLAGER I SAKER OM ORDENSSTRAFF, OPPSIGELSE, SUSPENSJON ELLER AVSKJED

Lov om Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret § 11 femte ledd lyder:

«Forvaltningsloven gjelder i saker om ordensstraff, oppsigelse, suspensjon eller avskjed. Klageorganet er Stortinget.»

Det er i merknadene til § 11 femte ledd i Dokument 21 (2020–2021) pkt. 11.15 forutsatt at Stortinget vil ha samme delegasjonsadgang etter § 11 femte ledd som etter § 11 annet ledd. Presidentskapet viser til at i tilsvarende bestemmelse i sivilombudsloven § 29 fjerde ledd er myndigheten lagt direkte til Stortingets presidentskap.

dentskap, og foreslår også her at det skal gjelde like ordninger for de to ombudsordningene. Det anses heller ikke hensiktsmessig at eventuelle klager i slike tjenestesaker løftes opp til Stortinget i plenum. Myndigheten foreslås derfor delegert til Stortingets presidentskap.

1.4 Retningslinjer for bruk av tilskudd til stortingsgruppene

Stortingets presidentskap fremmer i denne innstillingen også forslag om en rettelse i retningslinjer for bruk av tilskudd til stortingsgruppene og uavhengige representanter fastsatt 24. november 2020, jf. Innst. 92 S (2020–2021).

Retningslinjer for bruk av tilskudd til stortingsgruppene § 10 omhandler regnskapsføring og revisjon. I bestemmelsen står det at stortingsgruppene følger kontantprinsippet ved regnskapsrapportering. Gjeldende § 10 ble endret ved behandlingen av Innst. 304 S (2013–2014), ettersom stortingsgruppene ikke benyttet kontantprinsippet, men utarbeidet regnskapene i tråd med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk. Endringen ble gjennomført for at retningslinjene skulle være i tråd med praksis.

Ved en inkurie ble denne endringen utelatt ved en endring i § 10 på bakgrunn av Innst. 92 S (2020–2021) om endringer i retningslinjer for bruk av tilskudd til stortingsgruppene. Dette foreslås nå rettet opp gjennom en endring av § 10 første ledd fjerde punktum, slik at det fremgår at regnskapsrapporten utarbeides i henhold til regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk.

2. Presidentskapets tilråding

Presidentskapets tilråding fremmes av et samlet presidentskap.

Presidentskapet rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

I

Stortingets myndighet etter sivilombudsloven § 34 første ledd første og annet punktum og tredje ledd delegeres til Stortingets presidentskap.

II

Stortingets myndighet etter lov om Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret § 9 og § 11 tredje ledd annet punktum og femte ledd annet punktum delegeres til Stortingets presidentskap.

B.

I

I retningslinjer for bruk av tilskudd til stortingsgruppene gjøres følgende endring:

§ 10 første ledd fjerde punktum skal lyde:

Regnskapsrapporten utarbeides i henhold til regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk.

II

Endringen trer i kraft straks.

Oslo, i Stortingets presidentskap, den 28. januar 2022

Masud Gharahkhani

Svein Harberg

Nils T. Bjørke

Kari Henriksen

Morten Wold

Ingrid Fiskaa

